

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Harum contentionum exemplum in Gregorio quarto. Divisio regni à Ludovici inter filios facta, sacramento confirmata est, & subscriptione Romani Pontificis. Ab ea receditur ob Carolum è secundis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

*tempore aut modo in ejus dominium deducta est,
proper culpam quam fecit dominio Ecclesie, cuius
imperio, & de-
cussione, & de-
fensione, & de-
finitio.
D. Nov. c. 9. s.
pro XIXI. regis
maga. nro. IXVII.
pro Th. i. d. ac. t.
xv. v. d. m. d.
1. 1. 1.*

D. Nov. c. 9. s.
pro XIXI. regis
maga. nro. IXVII.
pro Th. i. d. ac. t.
xv. v. d. m. d.
1. 1. 1.

*Epscopus est, vindicari. Eadem pena infligi-
tur si quis ante peractam & discussam accu-
sationem, si quod fortè crimen objiciatur,
electo manum imposuerit. Præter eas pœ-
nas, alia quoque indicta est à Iustiniano ad-
versus Episcopum qui Ecclesiam suam ultra
annum deseruerit, scilicet ut illi ab Oecoc-
nomo Ecclesia nullæ expensa subministren-
tur. Quæ congruit cum bonorum capione
quæ hodie in Gallia adversus desertores &
adversus contumaces Episcopos à judicibus
decernuntur.*

C A P V T X I.

Synopsis.

I. Inquiritur qua ratione se gesserint majores nostri quando jurisdictio ecclesiastica secularem invadebat. Ea de re alium silentium apud veteres, quia Episcopi suis finibus se continebant.

II. Harum contentionum exemplum in Gregorio quarto. Divisio regni à Ludovico inter filios facta, sacramenta confirmata est, & subscriptione Romani Pontificis. Ab ea recessit ob Carolum secundis nuptiis prognatum. In de bellum filiorum adversus patrem. Gregorius à filiis stare putatur. De eo antiqui scriptores verba.

III. Locus ille male trahitur ad Regis immunitatem, ne possit excommunicari. Explicatur Gregorij propositum, ut prima divisio regni non infringerebatur, ex Agobardo. Epistola hujus nomine edita est fragmentum epistole Gregorij IV. ad Episcopos Gallia, unde hac contentio illustratur.

IV. Epistola verba expenduntur. Evocaverat Episcopos. Illi contumacius respondent, quod Gregorius refellit. Episcopi scripserant excommunicationem, quam Gregorius parabat, perinere ad injuriam imperatoria potestatis. Afferit Pontifex sibi injuriam fieri non posse, intacta sedis apostolice dignitate. Fidem seu sponteum Imperatori prestitam, a se non violari.

V. Referuntur verba Episcoporum, qui excommunicationibus Papa se non assenturos profitebantur. & periculum honoris illi minantur. Explicant illa verba, & auctoris vita Ludovici, qui temeritatem Episcoporum in hoc capite damnat.

VI. Ex hoc facto colligitur sententiam totius Ecclesie Gallicane eam fuisse, a Pontifice excommunicationes ferri non posse praetextu perjury aut bellorum, ob divisionem regni mutatam. Gregorius quoque eam potestatem sibi non afferuit. Conspicuntur Nostrates, qui ex hoc facto spretam putant à Gallis auctoritatem Romanam sedis.

VII. Refellitur Massonus, qui Gallicane libertatis capita quadam ex hac epistola colligit, que falso affingit Gallis.

I. **H**ACTENUS tuitionis ecclesiastica effectus prosecuti sumus qui canonicum custodiam Principibus commissam respiciunt. Attamen quia non solùm obviam eundum est ius malis quæ ex legum ecclesia-

sticarum corruptione profiscuntur, sed etiam propiciendum ne jurisdictio ecclesiastica jurisdictionis regia limites invadat, necesse est ut diligenter inquiramus quo pacto maiores nostri se gesserint in his contentiobus. Deinde qua ratione his incommodis consulatur hodie, seu disciplina ecclesiastica laetur, seu temporalis jurisdictionis fines violentur, aperte differemus. Controversiarum de invala jurisdictione Principum, altum silentium apud veteres, quia ab Episcopis antiquis sola canonum disciplina curabatur. Si quando se rebus secularibus ait judicandis aut administrandis immiscerent, id sibi à legibus suo seculo lati indultum profitebantur, quibus uterentur quandiu Principi collubuisse. Quare ad media æratris scriptores deveniendum est, ut inde harum dissensionum exempla & remedia adhibita petantur.

II. Primus occurrit Gregorius I V. Pontifex, qui trium Regum Lotharij, Ludovici, & Pippini partes favore ferebatur adversus patrem Ludovicum Pium Imperatorem, eoque animo se filii adjunxit ut pacem conciliaret iis conditionibus quas æquas ipse judicabat, aut refragantem Ludovicum & Episcopos Ludovico consentientes excommunicatione percelleret. Dissidij causa ab Imperij divisione orta erat: quam ita Ludovicus concinnaverat anno DCCCXXXI, ut Pippino Aquitaniam, Ludovico Bajaram, Lothario vero primogenito Italianam & imperatoriam dignitatem se vivo, & certas ditiones post obitum suum concederet.

Hæc divisio sacramento procerum & Romanorum Pontificis subscriptione confirmata fuerat. Sed postea Carolus ex secundis Ludovici nuptiis cum Judith Regina prognatus, novarum rerum causa extitit: quia uero ei portio legitima constitueretur, aliquid è ceteris partibus erat recidendum. Alamania Carolo designata à patre, civile bellum excivit; quod paulisper sedatum recruduit,

cum Aquitania à Pippino avocata, dono patris Carolo cessit. Contractis undique copiis, hinc pater Imperator, inde tres filii, Vormaciens pugnatur convenero anno octingentesimo trigesimo tertio. Rumor autem percrebuerat Gregorium Pontificem à filiis stare, ut scribit auctor vita Ludovici,

cujus haec sunt verba: De Papa vero Romano, quod ideo adest ut tam Imperatorem quam Episcopos excommunicationis vinculis irretire vellet, si qui inobedientes essent sue filiorumque Imperatoris voluntati, parum quid subripuit Episcopis Imperatoris presumptio audacie, afferentibus nullo modo se velle ejus voluntati succumbere; sed si excommunicatur adveniret, excommu-

Epscopis in fo
nali. Tigris.

Agobardus le
fida. dicitur. &
Cetera filii re
pra desponsa
parte regi se
liri, sed uaria
regna sive un
teria, monachia
cum illa non
partim conso
ne talis filii
ut dicitur. rati
ficatione made
ria, fidei &
marie & misere
cordis & misericordie
deinceps ual
suum a filiis
Sanctus Donat
egli, uolens mi
lancia de Fons
d'et. et dicitur in
scriptio ipsius
de filiis, uolu
mento & exhorta
tioni & conforta
tioni & favoratu
re & favoratu

Fidei
te si

nicatus abiret ; quam aliter se habeat antiquorum canonum auctoritas.

III. Hic locus laudatur ab eruditissimo viro Francisco Pithœo , ut doceat Regem Francorum excommunicatione neci non posse, atque ita vifum Episcopis Galliarum. At illi excommunicationem non solum à Rege , sed etiam à seipsis avertunt , excipiuntque eam ab antiquis canonibus alienam esse. Quod aperte demonstrat non agi de privilegio Regis Galliarum ; nisi asserere velimus , privilegium illud , quod aliunde probatur, antiquis canonibus sanctum esse. A facto ergo , non autem à personis, pendent hujus excommunicationis inutilitas. Discimus autem ex Agobardo Lugdunensi Episcopo , qui à filiorum partibus stabat , quid Gregorius moliretur , nempe primam divisionem Imperij, quæ jurejurando procerum & subscriptione apostolica sedis firmata erat, in pristinum statum restituere voluisse, excommunicatione in contumaces lata. Si enim , inquit Agobardus in epistola ad Ludovicum , quod vestra voluntate & potestate cum consensu totius Imperij vestri factum est , & possea in apostolica sede roboratum , hoc vult in pristinum reducere statum , satis rationabilis & opportunitus est ejus adventus , id est , Gregorij. Id verò liquidius ex ipso Gregorij epistolæ fragmento colligere licet ; quam Papirius Massonius , cùm secutus Goldastus , sub nomine Agobardi ediderunt ; cùm revera sit , non Agobardi , sed ipsius Gregorij epistola , Episcopos qui à Ludovico stabant objurant ; ut è lectione epistolæ nos deprehendimus. Etenim tractatus ille De comparatione utriusque regiminis , Agobardo inscriptus , complectitur epistolam Agobardi Ludovicum hortantis ut Pape monitis pareat , deinde epistolæ Gregorij ad Episcopos Gallicæ fragmentum , & rationes exauktorationis Ludovici. Epistola autem sententia expendenda est , tum ut Gregorij esse conficiamus , tum ut Episcoporum Gallicanorum mentem explicemus , & à Papirio Massonio capita aliquor Libertatis Gallicanæ ex hac epistola male asserta refellamus.

IV. Res ita se habet , ut colligitur ex verbis epistolæ Gregorij. Gregorius monuit Episcopos Gallicanos de suo adventu in Galliam , quod se adventantem exciperent. Respondent illi , se Pontifici occursuros fuissent , nisi sacra iussio imperialis prevenisset , qua scilicet à Ludovico prius evocati erant. Refert ille , primò , in præfatione epistolæ ab iis peccatum , quod diversis nominibus se nunc Fratrem , nunc Papam appellassent , dum congruentius esset solum ei paternam reverentiam exhibere. Deinde iussionem pontificiam

æquè sacram illis videri debuisse ac imperialem , imò prius illis redditam fuisse. Ceterum è Gregorio Nazianzeno docet majus esse regimen animarum , quod est pontificale , quam imperiale , quod est temporale. Si verò ad Imperatorem accedere velint , monendum ab illis esse ut sciat se ovem esse gregis à Christo Pontifici consignatam , quemadmodum Gregorius Magnus Imperatorem olim commonefecerat. Quod sit Principis officium , ex Augustino edocendum Ludovicum. Exprobaret deinde Episcopis inconstiam , quod se de Pontificis adventu latatos , & statim ex quorundam relatione magno merore affectos , scriberent. Adjungit , inquit , dicentes nos venire propter quandam presumptuosa & omni ratione carentem excommunicationem , & admonetis nos nimis involutis & confusis sermonibus & sensibus , ut neque nostra voluntate neque alterius hortatu prorumpamus ; è quod , ut dicitis , pertineat ad injuriam & dehonestationem imperialis potestatis , & ad * Domini rationem & reprobationem nostra auctoritatis. Hic locus , quemadmodum & reliquis totius epistolæ contextus , evidenter ostendit Gregorium de seipso loqui , & præterea alienam visam esse excommunicationem , quod ad imperatorię auctoritatis immunitatem tenderet , ac si secundā divisione liberis suis paterna pietas consulere non potuisset , civilisque potestas in familia sua ericunda ab ecclesiastica potestate legem accipere deberet , cùm Christus ipse fratres repulerit hoc dicto : Quis me diviserem constituit inter vos ? Respondet tamen Gregorius , ad dehonestationem imperialis potestatis magis pertinere opera digna excommunicatione à Ludovico patrata , quam ipsam excommunicationem. Mox subdit :

Illud flagitio , ut dicatis quomodo potest fieri ut manente apostolica sedis honore , mea tantum persona in causa reprobationis & vituperationis permaneat. Nullomodo enim fieri potest ut si is qui locum B. Petri tener , exhortatur sine crimen , dum taxatur , cathedra ejus honorata permaneat. Ex hoc etiam loco probatur hanc epistolam esse Gregorij , distinctionemque illam sedis & Pontificis eo seculo ignotam non fuisse ; cui assentitur Gregorius ; dehonestarique posse Pontificem absque injuria sedis non diffitter , si criminis sit obnoxius. Quia verò urgebat Gregorius ab Episcopis ratione fidei quam sacramento suo Ludovico dererat , unde perjurij labe aspergi posset , non ait aut negat juramentum à se præstitum , cùm eo tempore fides fœderis & protectionis , et si fortasse nulla hominij , tunc à Pontificibus Imperatori daretur ; sed docet à se perjurium vitari , etiam si jurasset , si Prin-

* Vide Additio-
nonis in celo hujus
capituli

Ggij